

Nederland kiest lokaal

*Deze titel is niet toevallig gekozen. In Nederland waren er op 20 maart lokale verkiezingen, waarbij vooral voor lokale lijsten werden gestemd, een tendens die al een tijd aan de gang was en zich verder doorzet. Los van de lokale thema's werd er naar uitgekeken of GroenLinks met de vlotte **Jesse Klaver** de opmars die bij de parlementsverkiezingen werd ingezet zou doorzetten; of D66 het op die partij in het verleden toepasbare gezegde 'Regeren betekent halveren' zou bevestigen; of de PVDA het herstel zou inluiden na de afgang vorig jaar (nog geen zes percent voor de Tweede Kamer); hoe de SP het zou doen met nieuwe leider **Lilian Marijnissen** (dochter van Jan); of DENK, de partij opgericht door PVDA-dissidenten met Turkse wortels, en andere 'migrantenpartijen' lokaal zouden doorbreken; of de PVV, die voor het eerst meedeed in 30 gemeenten (tevorens slechts twee) het goed zou doen, idem dito voor de partij van **Thierry Baudet** (Forum voor Democratie), die volgens peilingen landelijk sterk in de lift zit; en tenslotte wat de uitslag zou zijn in Rotterdam, de enige Nederlandse stad die bestuurd wordt door de erfgenamen van **Pim Fortuyn**.*

We beginnen met die laatste stad. Het aantal inwoners van allochtone oorsprong is er groter dan dat van autochtone oorsprong, wat overigens niet enkel voor Rotterdam het geval is. Ondanks verbeteringen (veiligheid, onderwijs, groen, hip imago) kent de stad de hoogste werkloosheidscijfers van Nederland. Leefbaar Rotterdam bestuurt sinds 2014 met het CDA en D66. Om onbegrijpelijke redenen besliste **Geert Wilders** Leefbaar concurrentie aan te doen. Nadat de PVV bij de parlementsverkiezingen van 2017 de tweede partij werd in de Maasstad kondigde Wilders op 1 april 2017 via een tweet aan dat zijn partij er zou deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen "Rotterdam weer voor de Rotterdammers! De PVV in 2018 als grootste partij in Rotterdam! Interesse raadslid te worden?" Wilders gaf te kennen dat Leefbaar ontgoocheld had. In het verkiezingsprogramma van de PVV – naar gewoonte een A4 – dat voorgesteld werd op 15/2/2018 daarover het volgende: "Mede dankzij de pluchepakkers van Leefbaar Rotterdam is het resultaat van jarenlang weggijken, faciliteren van de massa-immigratie en de komst van een AZC, dat de gewone Rotterdammer en vreemde is geworden in eigen stad. Terwijl statushouders er met sociale huurwoningen en asielzoekers er met gratis zorg vandoor gaan, krijgen de Rotterdammers waaronder veel van onze ouderen financieel klap op klap te verduren. **Eerdmans** (lijsstrekker van Leefbaar, nvdr) zat liever met moslimsalafist **Aboutaleb** op schoot dan te kiezen voor Rotterdam en de Rotterdammers." De salafist waarop Wilders duidde is Ahmed Aboutaleb, de PVDA-burgemeester van Rotterdam. Zijn partij zit in Rotterdam in de oppositie maar in Nederlands worden burgemeesters benoemd. Alhoewel ze in de praktijk weinig inspraak hebben in het beleid, worden ze door de buitenwereld toch vaak gepercipieerd als de belichaming van het beleid, waarvoor ze zelf geen verantwoordelijkheid dragen. 'Salafist' Aboutaleb pleitte in 2006 in *Opzij*

voor het afschaffen van de bijstand voor vrouwen met een boerka. "Niemand wil immers een werknemster in een boerka. In dit geval zeg ik: boerka uit en solliciteren. Als je dat niet wilt: ook goed, maar dan geen uitkering." Terwijl **Setkin Sies**, raadslid van de streng-christelijke ChristenUnie-Staatkundig Gereformeerde Partij-fractie in *Trouw* in een dubbelgesprek met Aboutaleb stelde voorstander te zijn van het geleidelijk toelaten van hoofddoeken bij agentes, te beginnen in stads wijken waar een meerderheid van de bevolking islamitisch is vanuit de overweging dat de bewoners zich immers beter zouden herkennen in een agent met dezelfde religie, vond 'salafist' Aboutaleb dat geen goed idee: "We zijn echt ver heen als moslims zich alleen goed behartigd voelen door een agent met dezelfde religie. Burgers moeten een agent altijd kunnen vertrouwen. Het uitgangspunt moet zijn dat die zich neutraal opstelt."

Na de aankondiging van de PVV lieten Leefbaar-kopstukken weten zich niet ongerust te maken. "Concurrentie kan geen kwaad: het houdt Leefbaar Rotterdam scherp. Ik ben vooral benieuwd met welk verkiezingsprogramma ze in Rotterdam op de proppen gaan komen. Het landelijke programma van de PVV – een A4'tje – was natuurlijk een lachertje. (...) Wij durven de strijd wel aan. Leefbaar Rotterdam zit 16 jaar in de raad. We kennen de stad door en door en zijn hier stevig verankerd."

Zo gerust van haar zaak was Leefbaar toch niet, want in juni 2017 kondigde de partij aan samen met Forum voor Democratie naar de kiezer te trekken. Baudet daarover: "We willen niet afbreken wat Pim Fortuyn in Rotterdam heeft opgebouwd." Wilders tweette meteen "Zo zo, samen tegen Wilders. De PVV gaat Rotterdam veroveren." De eerste peilingen uit

Burgemeester Aboutaleb van Rotterdam en wethouder Eerdmans

VVD-politicus te paard

januari 2018 leken Wilders in zekere zin gelijk te geven. De Fortuynisten halveerden tot 7 zetels, terwijl Wilders binnenkwam op 5, ondanks het feit dat zijn aangekondigde lijsttrekker, **Géza Hegedüs**, één dag na zijn voorstelling reeds moest opstappen wegens bedenkelijke uitspraken uit het verleden waarin ook de PVV niet werd gespaard. *“De grote fout die je gemaakt ziet worden in nationalistische kringen, dat zie je ook bij Geert, is dat het alleen maar om de Mohammedanen draait. Maar het draait niet alleen om de Mohammedanen. Het draait om de niet-blanke, niet-Europese volkeren. Bij PVV wordt alles afgeschoven op de islam. Wat mensen vergeten: het gaat om diverse rassen, om diverse etnische groepen, de subrassen. Daar ligt het werkelijke probleem. Negers zijn op bepaalde vlakken in de criminaliteit toonaangevend. Of ze nou uit Suriname komen, of uit de Nederlandse Antillen of Afrika zelf. Dat maakt ze niet uit. Waar het om gaat is, genetisch gesproken, de mix met de Nederlandse bevolking, en dan heb ik het over etnische Nederlanders. (...) In een stad als Rotterdam, waar ik vandaan kom, zie je grotendeels alleen maar negers met Nederlandse jonge vrouwen. Dat is het grote gevaar. Marokkanen en Turken zijn op dat vlak niet het grootste gevaar.”*

Toevallig of niet, maar nauwelijks was de samenwerking met Baudet gekend gemaakt of Leefbaar-raadslid **Mohammed Anfal** stapte over naar ‘migrantenpartij Nida (‘Rotterdams DNA | Islamitische inspiratie’). Coalitiepartner D66 eiste dat Leefbaar de samenwerking met Baudet zou opzeggen *“Leefbaar Rotterdam moet kleur bekennen. Is het echt die Rotterdamse stadspartij die samen met ons de uitdagingen en kansen wil oppakken, of is het Leefbaar Rotterdam dat aanschuikt tegen de PVV en mensen uitsluit? Met dat eerste Leefbaar Rotterdam kunnen wij heel goed samenwerken, maar met het tweede Leefbaar Rotterdam van Baudet gebaseerd op rassensleer is samenwerking uitgesloten voor ons.”*

Toen Leefbaar weigerde afstand te nemen gaf D66 te kennen na de verkiezingen niet in een nieuw college te willen stappen met Leefbaar.

In een poging Leefbaar het initiatief tot coalitievorming uit handen te nemen sloten aan de linkerkant de PVDA, Groenlinks en de SP een ‘*Links Verbond*’ met NIDA. Lijsttrekker **Nourdin El Ouali**, vroeger actief bij GroenLinks, werd in 2015 verkozen tot Rotterdams politicus van het jaar en zat nu in de eindronde voor beste Nederlands raadslid van het jaar. Hoewel hij veruit de meeste publiekstemmen haalde, koos de jury uiteindelijk voor iemand van de Partij voor de Dieren. Een tweet van NIDA uit 2014 waarin Israël vergeleken werd met IS, en waarvan El Ouali weigerde afstand te nemen, zal niet vreemd geweest zijn aan die beslissing. Die tweet luide meteen ook het eind in van het linkse samenwerkingsverbond, dat nauwelijks een maand standhield.

Nourdin El Ouali : foute twiet

De campagne in Rotterdam was zeer gepolariseerd door Leefbaar en de PVV aan de ene kant, en DENK en NIDA aan de andere kant. DENK-lijsttrekker **Stephan van Baarle** beweerde dat *“nazi Joseph Goebbels”* zijn vingers zou aflikken bij de campagne van de PVV, waarop **Maurice Meeuwissen**, lijsttrekker van die partij reprecieerde: *“Uw partij verkracht kinderen”*.

Vanzelfsprekend ging het niet enkel over islam en integratie. Tijdens een verkiezingsdebat werd D66 hard gepakt op het woonbeleid van de stad door PVDA’ster **Barbara Kathman**, die stelde dat er in Rotterdam op vier jaar tijd welgeteld vier woningen waren bijgekomen. Ze werd daarin niet tegengesproken. Zestig procent van het woonbestand van Rotterdam is bestemd voor de minderverdienende bevolkingslagen, terwijl de stad ook het middensegment wil aantrekken en behouden. VVD-kopstuk **Vincent Karremans** argumenteerde dat een aantal woningen zeker toe is aan de sloop, maar dat men best eerst bouwt voor men sloopt. Overigens wist dit niet onknappe heerschap zich in de kijker te zetten door een reclamefilmje waarin hij met ontblote bast op een paard zit.

Uiteindelijk wist Leefbaar stand te houden met 11 zetels een verlies van 3, dat deels op het conto te schrijven is van de PVV die in de raad komt met een zetel, een zeer zwak resultaat. De kiezers in Rotterdam zijn uiteindelijk toch wel tot het besef gekomen dat een stem voor de PVV als enige resultaat zou hebben dat ook Leefbaar in de oppositie zou belanden. Joost Eerdmans van Leefbaar daarover: *“Ik wil niet triomfantelijk doen, maar dit voelt wel heel lekker. Ik heb Geert nog gewaarschuwd: Weet wat je doet. Wij hebben een trouwe achterban, en we hebben de markt op rechts redelijk afgegraven.”*

Baudet omarmt Fortuynist Smolders uit Tilburg

Het politiek landschap in Rotterdam is totaal versplinterd. Er zaten reeds 10 partijen in de raad. Dat worden er nu 13. Vier partijen haalden vijf zetels: PVDA (-3), VVD (+2), GroenLinks (+3), en D66 (-1). DENK haalde vier zetels. Drie partijen haalden 2 zetels: Nida (status quo), SP (-3) en het CDA (-1). Tenslotte haalden de PVV (+1), Partij voor de Dieren (status quo), Ouderenpartij 50Plus (+1) en CU-SGP (status quo) elk 1 zetel. De kans dat Leefbaar Rotterdam naar de oppositiebanken verhuist is nagenoeg onbestaande, aangezien DENK, Nida en de PVV uitgesloten lijken. Zelfs een monsterverbond van PVDA, VVD, GroenLinks en D66 komt slechts aan twintig zetels. Dat zijn er nog drie te weinig. Het zal wel puzzelen worden voor Leefbaar. De partij zet volgens de laatste berichten in op een brede coalitie die een ruime meerderheid heeft. In theorie kan Leefbaar over rechts (Leefbaar, VVD, D66 en CDA), maar dat is zeer krap. In de vorige legislatuur speelde de coalitie de krappe meerderheid van 1 zetel maar liefst twee keer kwijt door overlopers en weglopers. Iets wat Leefbaar wil vermijden. Lijsttrekker **Joost Eerdmans** zegt goede kansen te zien op een samenwerking met VVD, D66, PvdA en GroenLinks. De erfenamen van Pim Fortuyn en de partij van Baudet in een bestuur met D66, PVDA of GroenLinks. Gezien de totaal verschillende standpunten over met name integratie, lijkt dat geen vanzelfsprekendheid. Nog minder omdat er nog steeds gevraagd wordt dat Leefbaar de banden met Baudet zou doorknippen. Eerdmans daarover op de verkiezingsavond: *“Die eis is flauwekul. Ga eerst eens een nachtje slapen.”*

Politieke erfenamen van de heer Fortuyn deden het overigens niet enkel in Rotterdam goed. **Hans Smolders**, de vroegere chauffeur van Pim Fortuyn, won met zijn lokale lijst de verkiezingen in Tilburg (10 zetels). Smolders speelde een belangrijke rol bij de arrestatie van dader **Volkert van der Graaf**; hij achter-

volgde hem totdat een gealarmeerd arrestatieteam Van der Graaf kon oppakken. Smolders was ook kortstondig kamerlid voor LPF. Hij is o.a. van mening dat *“het uitloven van tipgeld bij gewapende straatroof en overvallen een heel klein onderdeel moet zijn van een groot en stevig pakket aan maatregelen dat genomen zal moeten gaan worden om deze middeleeuwse toestanden de kop in te drukken. Het moet een startsein zijn van een tegenoffensief dat volgens de Lijst Smolders rijkelijk laat komt!! De lijst Smolders heeft de kat de bel omgebonden en verwacht verder een krachtig tegenoffensief!!”* Dat zijn lijst de kat inderdaad de bel wil ombinden moet ook blijken uit een voorstel om een boete van 400 euro op te leggen voor *“een kat die schijt in de tuin van de buurman”*. Alle gekheid op een stokje; Smolders heeft zijn succes te danken door in te zetten op openbaar bestuur, veiligheid, ouderen, onderwijs en participatie, met als motto: *“terug naar de menselijke maat.”* Mede door zijn toedoen traden jaren geleden drie wethouders en een burgemeester af.

Sylvana Simons zei DENK vaarwel

In Rotterdam haalt de PVDA nog slechts 5 zetels op 45. In 1986 waren er dat nog 24, een absolute meerderheid. De partij kreeg een eerste mokerslag in 2002 toen Leefbaar vanuit het niets 17 haalde. Nationaal stortte de partij in door de coalitie met de VVD. De traditionele arbeidersachterban is vervreemd van de partij. Nu keren ook de allochtone kiezers, die in het verleden massaal voor de sociaaldemocraten stemden, haar de rug toe, ten voordele van ‘migrantenpartijen’ als NIDA, DENK, BIJ1 (**Sylvana Simons**, Nederlands televisie- en radiopersoonlijkheid van Surinaamse origine, kortstondig actief bij Denk), Islamdemocraten enz. Vooral DENK doet het zeer goed. Deze partij is sterk Turks-nationalistisch gekleurd. Als enige stemde ze tegen een parlementaire motie om de Armeense genocide te erkennen. DENK-Kamerlid **Tunahan Kuzu** noemde de erkenning van de Armeense genocide een *“stunt om ziertjes te winnen voor de aankomende gemeenteraadsverkiezingen. De Turkse staatsburgers zijn van mening dat het erkennen van zo iets onacceptabel is voor ons. Dus moeten de kandidaten voor de gemeenteraad zichzelf hierover bevragen. Turks-Nederlandse kandidaten kunnen zich niet langer verstoppen. Zij moeten nu heel duidelijk laten zien wat ze verdedigen en aan wiens kant ze staan”* **Dyab Abou Jahjah** lijkt zich op de electorale strategie van DENK te inspireren, door in te spelen op anti-Koerdische gevoelens bij kiezers van Turkse origine (DM 21/3/2018: *“De PKK romantiek brengt geen vrede”*).

DENK nam deel in veertien gemeenten, en komt in dertien ervan in de raad. Volgens onderzoek stemden in Amsterdam driekwart van de kiezers van Turkse afkomst en de helft van de kiezers van Marokkaanse afkomst op Denk. Abou Jahjah tweette: *“Proficiat aan Denk met jullie sterke resultaten in de grote steden van Nederland. Ook mooi resultaat van Nida en Bij1. Het is duidelijk wat in oktober in België de grote steden zal plaatsvinden. BeOne staat klaar!”*

Bij de populisten deed de PVV het niet bijzonder goed. Oorspronkelijk werd er aangekondigd te zullen deelnemen in zestig gemeenten, dat werden er tenslotte slechts dertig. De partij komt weliswaar overal waar ze deelneemt in de gemeenteraad, maar de scores in Rotterdam en bolwerk Almere (-3) vielen tegen. In Den Haag kreeg de partij van Wilders een pak slaag (-5), maar daar staat tegenover dat de Lijst **Richard De Mos** (een PVV-dissident, die de partij in 2012 de rug toekeerde omdat een leugentje hem een goede plaats op de lijst kostte) de grootste partij werd met 8 zetels (+5). De Mos, met oud-D66-fractieleider **Rachid Guernaoui** op de tweede plaats, noemt zichzelf "niet links, niet rechts, maar lokaal." De partij wil de komst van asielzoekerscentra kunnen tegenhouden, niet meer statushouders opvangen dan de stad wettelijk krijgt opgedragen en een einde aan de bed-, bad- en broodregeling.

Forum voor Democratie van Thierry Baudet nam slechts in een gemeente zelfstandig deel. Zijn lijst veroverde in Amsterdam drie zetels, volgens de verwachtingen. Nummer twee, **Yernaz Ramautarsing**, van Surinaamse oorsprong, trok zich terug na een paar controversiële IQ-uitspraken. Zo stelde hij dat homorechten de samenleving dommer maaken. "Dat is gebaseerd op de notie dat homo's relatief hoger IQ hebben en op het moment dat zij zich niet voortplanten de hele samenleving daar dus 'dommer van wordt'. Geen haat gewoon feiten." Tevoren had hij reeds beweerd dat mensen met een donkere /huidskleur volgens onderzoek minder intelligent zijn dan andere rassen. Gezien het feit dat hij er zelf eerder donker uitziet, lijkt hij met zijn uitspraken te willen aantonen dat hij het wat dit laatste betreft bij het rechte eind heeft.

In Amsterdam wordt D66, dat in 2014 de grootste werd, van de troon gestoten door GroenLinks. Dat gebeurde eveneens in Utrecht. Ook in Leiden verloor D66 (-3) pluimen aan GroenLinks (+4), alhoewel het nipt de grootste blijft. Beide partijen vissen in de vijver van de hoger opgeleide kiezers. Ze zetten in op vergroening van de economie en op de multiculturele samenwerking, en zijn sterk pro-Europees. D66 betaalt een prijs voor regeringsdeelname. Overigens is GroenLinks, dat ontstond uit een samensmelting van de Communistische Partij Nederland, de Pacifistisch Socialistische Partij, de Politieke Partij Radicalen en de Evangelische Volkspartij, al lang niet meer zo rood. Zo stelt de partij "Wij vinden het niet meer van deze tijd dat de overheid uitmaakt wanneer je mag winkelen. Publiek en winkeliers zijn mans (sic!) genoeg om dat zelf uit te maken." De partij is voor een verruiming van de Winkeltijdenwet.

Ook in Amsterdam (5 zetels, in 2006 nog 20) en Utrecht zet de PVDA de steile neergang verder. Aan de echte linkerzijde deed de SP het zeer slecht. De Partij voor de Dieren van **Marianne Thieme** - zelf ook een lekker dier

Lekker dier met wortels

overigens, vroeger katholiek, nu Zevende Dagsadventiste - een groene, linkse en EU-sceptische partij, zet de gestage groei verder.

Regeringspartijen CDA en VVD kregen weinig aandacht, maar handhaafden zich (CDA) of gingen globaal zelfs vooruit (VVD). Het CDA blijft lokaal de grootste landelijke partij, op korte afstand gevolgd door de VVD. Beiden schommelen rond de 13%. De grootste winnaars zijn zoals in het begin gesteld de lokale partijen, die 32% halen, vijf procent meer dan vier jaar geleden.

Natuurlijk kunnen we geen stuk schrijven over de Nederlandse gemeenteraadsverkiezingen zonder aandacht te besteden aan Staphorst, waar partijen stelling moesten nemen over thema's als 'Winkels in de gemeente Staphorst moeten op zondag gesloten blijven. De gemeente moet zich inzetten voor busvervoer op zondag. Sportverenigingen mogen ook op zondag wedstrijden organiseren. Het zwembad in Staphorst mag zeven dagen per week open zijn.' Op de eerste stelling antwoornden

de sociaaldemocraten dat ondernemers de ruimte moeten krijgen om zelf te bepalen om op zondag open te gaan. Op de tweede stelde de Staatkundig Gereformeerde Partij: "God heeft in zijn wijsheid een rustdag aan de mens gegeven. Die rustdag is bedoeld om God te dienen. Er is ook geen enkele behoefte, het blijkt dat busmaatschappijen niet op zondag rijden." Over de derde vond nationale regeringspartij ChristenUnie: "Wanneer de gemeente besluiten moet nemen over het toestaan van sportevenementen die de zondagsrust verstoren zijn we daar geen voorstander van." God kan op beide oren slapen. SGP en CU bleven stabiel met elk 5 zetels terwijl de socialistische snoodaards een zetel inboetten.

We eindigen dit overzicht in Friesland, waar omwille van gemeentefusies slechts in een beperkt aantal gemeenten verkiezingen plaatsvonden. In de kieswijzer, een hulpmiddel om de burger in staat te stellen zijn voorkeur te bepalen, voor de gemeente Smallingerland luidde de eerste stelling. "Wethouders en ambtenaren moeten zowel het Nederlands als het Fries beheersen." Het standpunt van de Fryske Nasjonale Partij (FNP) luidde als volgt: "Ongeveer de helft van de huishoudens heeft het Nederlands als voertaal. Daarom is het eigenlijk niet meer dan logisch dat de bestuurders naast het Fries ook het Nederlands beheersen." Grote overwinnaar was de Eerste Lokale Partij, die over taalgebruik het volgende te zeggen had. "We zijn voor behoud en gebruik van de Friese taal, maar dat mag niet doorslaggevend zijn om wethouder/ambtenaar te worden." Kopman **Yntze de Vries** schreef de overwinning onder meer aan het volgende toe: "Dy keapsnein wie eins al in feit, mar wy ha der dochs stimmen om krigen. Mar net om dy snein allinnich, wy ha ek hiel dúdlik west oer bygelyks it swimbad." Inderdaad! We kunnen het niet beter zeggen. De FNP behield de ene zetel, ondanks licht verlies in stemmen. "It is in licht ferlies, mar de foarrige kear hienen wy in rûme sit, dus it kin wat lije."

Rudi COEL

Gods wil blijft van kracht in Staphorst : zwembad gesloten op de dag des Heren